

RTU studiju kurss "Makroekonomika"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0098
Nosaukums	Makroekonomika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītājspēks	Jelena Lonska - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa mērķis ir, pamatojoties uz makroekonomikas teorijas pamatlicēju darbiem un mūsdienu zinātnes atzinumiem, veidot studentos izpratni par ekonomikas funkcionēšanas objektīviem likumiem un principiem makrolīmenī un valsts ekonomiskās politikas teorētisko pamatu un realizācijas mehānismu mūsdienu strauji mainīgajā vidē, iepazīstināt studentus ar makroekonomikas teorijas pamatjautājumiem, kā arī attīstīt studenta ekonomisko domāšanu, ekonomisko procesu analīzes, novērtēšanas un modelēšanas prasmes. Kursā tiek apskatītas tirgus ekonomikas funkcionēšanas likumsakarības un to īstenošanas mehānisms makrolīmenī, tostarp ekonomikas galveno naudas plūsmu (patēriņa, ietaupījumu, investīciju) veidošanās un nacionālo tirgu (preču, naudas, darba) darbības pamatnosacījumi, skaidroti kopējā pieprasījuma un piedāvājuma teorija, cikliskums ekonomikā, ekonomikas valstiskās regulēšanas instrumenti – fiskālā un monetārā politikas, kā arī makroekonomikas starptautiskais aspekts.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir attīstīt studentu spēju izprast, analizēt un novērtēt makroekonomiskos procesus un politiku, balstoties uz klasiskajām un mūsdienu teorijām, kā arī attīstīt prasmi izmantot iegūtās zināšanas un metodes lēmumu pieņemšanā un ilgtspējīgas ekonomikas analīzē. Studiju kursa uzdevumi: 1) Zināšanas un izpratne – Izprast makroekonomikas pamatkategorijas, rādītājus un likumsakarības. – Analizēt valsts ekonomikas attīstības tendences un politikas instrumentus. 2) Analītiskās un praktiskās prasmes – Spēt formulēt un pamatot ekonomiskās problēmas un risinājumus, diskutējot ar speciālistiem un sabiedrību. – Veikt makroekonomisko datu analīzi un kvantitatīvu izvērtējumu. 3) Kompetence un lēmumu pieņemšana – Patstāvīgi iegūt un izmantot ekonomisko informāciju. – Novērtēt ekonomiskās politikas ietekmi uz nacionālo tautsaimniecību. – Izmantot zināšanas, lai izskaidrotu ilgtspējīgas attīstības aspektus.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Teorētiskās u.c. norādītās literatūras izpēte un analīze 2. Praktisko uzdevumu aprēķināšana 3. Gatavošanās 2 semināra nodarbībām (2 prezentāciju sagatavošana) 4. Gatavošanās 2 kontroldarbiem 5. Gatavošanās 1 kontroldarbam 6. Gatavošanās eksāmenam

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1.Šenfelde, M. Makroekonomika. 5.izdevums. – Rīga: RTU, Tautsaimniecības un reģionālās ekonomikas institūts, 2014. – 245 lpp. 2.Krugman, P., Wells, R. Macroeconomics. 5th edition. - Worth Publishers Inc.,U.S., United States, 2018. 3.Levi, Maurice D. The macroeconomic environment of business : core concepts and curious connections. - University of British Columbia, Canada, 2014. – 320 p. 4.Siņicins, M. Ekonomika: mācību grāmata. Galv. red. Vilnis Purēns. Rīga, RaKa, 2014. - 331 lpp. 5.Brīvers, I. Konservatīva ekonomista skats uz cilvēkiem un pasauli XXI gadsimtā. Rec.: Raita Karnīte, Andrejs Jaunzems, Juris Morics; red. Laura Riekstiņa. Rīga: Dobums, 2017. - 269 lpp. 1.Ragan T.S. Christopher, Lipsey R.G. (2007). Macroeconomics (11th Canadian ed., Study ed.). Pearson Addison Wesley: Toronto, Ontario. 2.Case K.E., Fair R.C., Strain J.F., Veall M.R. (1998). Principles of Macroeconomics (1st Canadian ed.). Prentice-Hall: Scarborough, Ontario. 3.Hall R.E., Taylor J.B. (1988). Macroeconomics. Theory, Performance, and Policy (2nd ed.). W.W.Norton & Company, Inc.: New York. Papildu/Additional: 1.Ким, И. А. Сборник заданий по макроэкономике. - Изд-во Вита-Пресс, 2014. - 207 с. 2.Dodge, E.R. 5 Steps to a 5: AP Macroeconomics 2020 Elite Student Edition: AP Macroeconomics 2020 Elite Student Edition. - McGraw-Hill Education, 2019. 3.Kapitāls – Rīga: Izdevniecība IKK, ikmēneša žurnāls par ekonomiku un biznesu. 4.Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību. – Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, publicēts reizi pusgadā. 5.Latvijas tautsaimniecība: Makroekonomiskais apskats. – Rīga: Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, publicēts reizi ceturksnī. 6.Latvijas Bankas gada pārskats. – Rīga: Latvijas Banka, publicēts ik gadu. 7.Makroekonomisko Norišu Pārskats. – Rīga, Latvijas Banka, publicēts 4 reizes gadā. 1.OpenStax College (2014). Principles of Macroeconomics. Available: https://learn.saylor.org/pluginfile.php/34045/mod_resource/content/2/OpenStax-PrinciplesOfMacroeconomics.pdf 2.Garin, J., Lester, R., Sims, E. (2018). Intermediate Macroeconomics (This Version: 3.0.0). Available: https://www3.nd.edu/~esims1/gls_int_macro.pdf 3.Kurlat, P. (2016). Intermediate Macroeconomics. Available: https://web.stanford.edu/~pkurlat/teaching/Econ52notes.pdf Citi infomācijas avoti/Other sources of infomation: 1.www.makroekonomika.lv 2.Latvijas Banka: www.bank.lv 3.LR Ekonomikas ministrija: www.em.gov.lv 4.LR Finanšu ministrija: www.fm.gov.lv 5.LR Centrālās Statistikas pārvalde: www.csb.gov.lv 6.Eurostat statistikas datu bāze: https://ec.europa.eu/eurostat/home? 7.Swedbankas analītiskā informācija makroekonomikā: https://www.swedbank.lv/analitiskie_materiali/ekonomika/ 8.Luminor bankas analītiskā informācija makroekonomikā https://www.luminor.lv/lv/ekonomikas-apskati 9.SEB bankas analītiskā informācija makroekonomikā http://www.seb.lv/lv/private/research/analytic-info/macroeconomics/ 1.http://www.macroeconomics.lv/ 2.https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/macroeconomics 3.https://www.bank.lv/en/ 4.http://epp.eurostat.ec.europa.eu 5.http://www.unece.org 6.http://www.csb.gov.lv/en 7.http://www.heritage.org/index/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas matemātikā un mikroekonomikā

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads makroekonomikā: makroekonomikas būtība, funkcijas, makroekonomikas vēsturiskie aspekti, keinsisms, monetārisms, neoklasiskā skola, neokeinsisms, ekonomiskie modeļi, makroekonomisko plūsmu modeļi.	2	2	1	10
Makroekonomikas pamatrādītāji: nacionālais kopprodukts, iekšzemes kopprodukts (IKP), IKP aprēķināšanas pamatmetodes, IKP kā makroekonomiskā rādītāja ierobežojumi un trūkumi, pirkatspējas paritātes standarts, tīrais IKP, nacionālais ienākums, personiskais ienākums, rīcībā esošais ienākums, patēriņa cenu indekss, patēriņa preču grozs, ražotāju cenu indekss, reālais un nominālais IKP, IKP deflators, Laspeiresa indekss, Paaše indekss, ekonomiskā izaugsme, IKP indekss.	8	12	4	16
Makroekonomiskais līdzsvars: ekonomiskie cikli, to posmi, kopējais pieprasījums, tā struktūra un faktori, Ērvinga Fišera „maiņas vienādojums”, kopējais piedāvājums, tā struktūra, faktori un līknes veidi, kopējā pieprasījuma un kopējā piedāvājuma līdzsvars un mijiedarbība.	8	12	2	16
Patēriņš un ietaupījumi: patēriņa un ietaupījumu savstarpējā sakarība, „Keinsa krusta” grafiskais attēlojums, patēriņa vidējā tieksme, patēriņa robežtieksme, ietaupījumu vidējā tieksme, ietaupījumu robežtieksme, investīcijas, to ietekmes faktori, investīciju multiplikators.	6	10	2	12

Inflācija un bezdarbs: inflācijas būtība un kvantitatīvais novērtējums, deflācija, inflācijas izpausmes formas, inflācijas kritiskais punkts un tās sekas, pretinflācijas politika, bezdarbs un tā līmeņa noteikšana, bezdarba veidi un dabiskais bezdarba līmenis, bezdarba sociāli ekonomiskās sekas, Oukena likums, inflācijas un bezdarba sakarība, Filipa likne.	8	12	3	18
Fiskālā politika un ekonomikas valsts regulēšana: valsts fiskālā politika un tās veidi, valsts izdevumu multiplikators, valsts struktūrpolitika, valsts sociālā politika, Lorenca likne, Džini koeficients, valsts nodokļu sistēma, Lafēra likne, valsts budžeta sistēma.	8	12	3	18
Valsts monetārā politika, banku darbība un nauda: nauda, tās veidi un funkcijas, Zelta standarts, Bretonvudas valūtas sistēma, Jamaikas valūtas sistēma, Fiat nauda, galvenie naudas veidi un funkcijas, naudas pieprasījums un piedāvājums, kvantitatīvā naudas teorija, Keinsa naudas pieprasījuma teorija, banku sistēmas darbība, finanšu sistēmas struktūra, banku depozītu veidošanās process un naudas multiplikators, monetārās politikas nozīme un loma valsts ekonomikā, banku sektora nākotnes izaicinājumi.	8	12	3	18
IS-LM modelis: IS līknes konstruēšana, LM līknes konstruēšana, fiskālā politika IS-LM modelī, monetārā politika IS-LM modelī, budžeta-nodokļu ekspansija.	6	10	1	12
Starptautiskās ekonomiskās attiecības: starptautiskā tirdzniecība un tās vēsture, absolūto priekšrocību teorija, relatīvo priekšrocību teorija, Hekšera-Olina teorija, Leontjeva paradokss, M.Portera konkurētspējīgo priekšrocību koncepcija, importa robežtieksme, ārējās tirdzniecības politika, brīvā tirdzniecība, protekcionisms, kapitāla starptautiskā kustība, valsts maksājumu bilance, darbaspēka starptautiskā kustība, starptautiskās valūtas attiecības, starptautiskās ekonomiskās organizācijas.	8	12	1	16
Kopā:	62	94	20	136

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programma “Ekonomika”	Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programma “Ekonomika”
1. Zināšanas (zināšanas un izpratne) 1.1. Demonstrēt ekonomikas nozares svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - izprast ekonomiskās attīstības likumsakarības un tendences pasaulē un Latvijā; - spēj izprast ekonomiskās politikas veidošanas un ekonomisko procesu likumsakarības un kritiski izvērtēt tās ietekmi uz sociālo un ekonomisko vidi; - spēj raksturot makrovidi ietekmējošos faktorus.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens
2. Prasmes (spēja pielietot zināšanas, komunikācija, vispārējās prasmes) 2.1. Formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus ekonomikas nozarē; tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan nespeciālistiem. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - izprast un analizēt valsts ekonomisko politiku un izskaidrot ekonomiskās vides izmaiņas; - spēj izskaidrot atšķirības starp iekšējiem un ārējiem vides faktoriem un izskaidrot vides izmaiņu darītās sekas.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens
3. Kompetence (analīze, sintēze un novērtēšana) 3.1. Patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt ekonomikas informāciju un to izmantot, pieņemot lēmumus un risināt problēmas ekonomikas nozarē. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Analizēt un izvērtēt valsts makroekonomisko un struktūrpolitiku, pielietojot makroekonomisko pamatrādītāju analīzes metodes; - Kvantitatīvi novērtēt ekonomiskās politikas ietekmi uz makroekonomiskiem rādītājiem; - Lietot zināšanas un metodes, lai izskaidrotu ilgtspējīgas attīstības jautājumus un veiktu pierādījumus balstītus secinājumus.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens
Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programma “Uzņēmējdarbība”	Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programma “Uzņēmējdarbība”
1. Zināšanas (zināšanas un izpratne) 1.1. Spēj parādīt uzņēmējdarbības jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Izprast ekonomikas attīstības likumsakarības un principus; - Novērtēt pasaules ekonomikas attīstības tendences un to ietekmi uz uzņēmuma darbību kopumā.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens
2. Prasmes (spēja pielietot zināšanas, komunikācija, vispārējās prasmes) 2.1. Formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus uzņēmējdarbības nozarē, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Kritiski vērtēt uzņēmuma iekšējās un ārējās vides faktorus un to ietekmi uz uzņēmuma darbību; - Lietot zināšanas un metodes, lai izskaidrotu ilgtspējīgas attīstības jautājumus un veiktu pierādījumus balstītus secinājumus.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens

3. Kompetence (analīze, sintēze un novērtēšana) 3.1. Patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas uzņēmējdarbības nozarē. Studējošais kursa noslēgumā spēj: - Spēj analizēt ekonomisko situāciju; - Spēj analizēt vides faktorus, kas ietekmē uzņēmuma darbību; - Spēj veikt pētījumus ar pievienoto vērtību, interpretēt un analizēt to rezultātus.	Kontroldarbi, semināri, eksāmens
---	----------------------------------

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Līdzdalība lekcijās un aktivitātes praktiskajās nodarbībās	10
2 kontroldarbi	20
2 semināri (prezentācijas)	20
Gala eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	28.0	26.0	8.0		*	